

Programmaplan invoering Omgevingswet 2018

2018

Inhoudsopgave

De kern van het programma	2
1. Waartoe?.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Context	4
1.3 Ambitie	5
2. Hoe?.....	5
2.1 Doelen	5
2.2 Strategie	5
2.3 Belanghebbenden	7
3. Wat?.....	8
3.1 Baten	8
3.2 Inspanningen en resultaten.....	9
4. Wat niet?.....	18
4.1 Ongewenste effecten.....	18
4.2 Afbakening	18
5. Wie?	18
5.1 Organisatie	18
6. Waarbinnen?.....	21
6.1 Randvoorwaarden	21
6.2 Kansen.....	21
6.3 Bedreigingen	21
7. Waarmee?	22
7.1 Middelen.....	22

De kern van het programma

<p>Kansen <i>(gewenste gebeurtenis gezien vanuit ambitie en doelen)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De raadsverkiezingen (meer betrokkenheid raad) ➤ Landelijke ontwikkelingen (bijv. bruikbare handreikingen, rijk stelt extra geld beschikbaar voor de invoering) ➤ Digitalisering hoger in de prioritering en betere afstemming van digitaliseringsprojecten ➤ Ondernemers zijn veel verder (dan de gemeente denkt) met hun kennis en ervaring Omgevingswet ➤ Integraal werken en samenwerking (ambtelijk, bestuurlijk en samenleving) wordt versterkt en verbeterd 	<p>Context <i>(feiten en kenmerken v.d. situatie)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 27 juni 2017 door college vastgesteld <i>Programma startplan invoering Omgevingswet 2017</i>; ➤ Focus in 2017 lag op: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bestuurlijk > bestuurlijke ambitiebepaling invoering Omgevingswet ○ Ambtelijk > verkennende analyses, bewustwording en kennisvergroting ➤ Belangrijkste stakeholders tot aan de definitieve vaststelling bestuurlijke ambities: college, raad, medewerkers WODV*¹; ➤ Enkele conclusies project nulmetingen: <ul style="list-style-type: none"> ○ (op)nieuw beleid nodig voor o.a. geluid, veiligheid, gezondheid, bodem ○ Benoemen duurzame ontwikkeling in beleid voor de omgevingskwaliteit ○ Benoemen wat een samenhangende benadering is ○ Inwoners tijdig informeren, ondersteunen en voorbereiden 	<p>Ambitie <i>(wat wordt nagestreefd)</i></p> <p style="text-align: center;">Het college van B&W, de gemeenteraad en de medewerkers van de WODV werken omgevingsgericht, vanuit vertrouwen, vraaggedreven, waarbij de inwoner/het bedrijf en het behoud van de fysieke leefomgeving centraal staan.</p>	<p>Aanleiding <i>(urgentie, visie op de situatie)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Door het rijk wordt de Omgevingwet ingevoerd, waaruit 3 veranderopgaven volgen (juridisch, digitaal en een anders werken); ➤ Ontbreken van een lokale Programmavisie (bestuurlijke ambities voor de invoering Omgevingswet) ➤ Binnen de organisatie is (nog) onvoldoende kennis en bewustzijn aanwezig om effectief te implementeren; ➤ Bewuste keuze in 2017 om voor de implementatie van de wet binnen de WODV en gemeente een programmatische aanpak te hanteren. 	<p>Ongewenste effecten <i>Veranderingen door programma veroorzaakt en door betrokkenen als ongewenst ervaren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Het programma wordt als excuus gebruikt voor uitstel van andere urgente activiteiten ➤ Moeite doen voor niets, het is toch maar <i>oude wijn in nieuwe zakken</i>, daarom is een programmatische aanpak verspilde moeite en kan tot ontevredenheid leiden ➤ Overbelasting van de WODV en vermindering in dienstverlening ➤ Verwarring door tegenstrijdigheden/ onduidelijke grenzen tussen de verschillende programma's ➤ Onevenwichtige inzet van financiële middelen ➤ Andere manier van werken/cultuuromslag leidt tot weerstand zowel bij bestuur als WODV ➤ Ineens komen onevenredig veel initiatieven binnen en de WODV is er niet klaar voor
<p>Bedreigingen <i>(ongewenste gebeurtenis gezien vanuit ambitie en doelen)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Onduidelijke/te abstracte programmavisie waar de WODV niet uit de voeten kunnen (<i>kleine kans, grote impact</i>) ➤ Benodigde financiële middelen worden niet beschikbaar gesteld (<i>kleine kans, grote impact</i>) ➤ Uitstel van de wet op rijksniveau of afschaling landelijke ambities (<i>grote kans, kleine impact</i>) ➤ Door uitstel van de wet gaat het programma in de ijskast (<i>kleine kans, grote impact</i>) ➤ Nieuwe samenstelling, inzichten en ambities na verkiezingen zorgt voor minder harmonisatie (<i>grote kans, grote impact</i>) ➤ Kennisniveau binnen de WODV blijft ongelijk en bemoeilijkt integraal aan instrumenten werken (<i>grote kans, grote impact</i>) ➤ Benodigde middelen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet blijft onduidelijk 	<p>Strategie <i>(aanpak programma op hoofdlijnen)</i></p> <p>We hanteren de verandermethode zoals door het Omgevingswetloket² is beschreven in vier stappen: leren, veranderen, verankeren in structuren en vervolgens verankeren op de werkvloer. Dit betekent: <i>2018: leren en ervaren</i> <i>2019: leren, ervaren, (starten met) verankeren in structuren</i> <i>2020: verankeren in structuren en op de werkvloer</i></p> <p>Inspanningen (activiteiten 2018)</p> <p>Lopend: Monitoren, Omgevingswet in P&C cyclus en coalitieakkoord, Regionale samenwerking (bestuurlijke strategie), regionale deelname en advisering, samenwerking ketenpartners, intergemeentelijke relaties/netwerken, kennis vergroten van medewerkers, interne communicatie voortzetten, landelijke ontwikkelingen volgen en waar nodig benoemen van activiteiten/projecten m.b.t. Digitaal Stelsel Omgevingswet</p> <p>Nieuw: opstellen programmaplan 2019-2020, buurgemeenten samenwerking, omgevingsvisie scenario's voor aanpak incl vervolgstappen en voorstellen voor inhoudelijke structurering van beleidsvelden, omgevingsplan (aandachtspunten, lessen en nieuwe inzichten), beleid in relatie tot de Omgevingswet, digitale optimalisering, lessen trekken uit lopende pilotprojecten, lessen trekken uit gelopen participatietrajecten, communitatieplan opstellen voor informeren samenleving en zaakgericht werken</p>	<p>Doelen (strategisch)</p> <p>Zorgen dat de organisatie – zowel bestuurlijk als ambtelijk – en de inwoners/bedrijven vanaf 1 januari 2021 meer kennis en tools hebben om te kunnen handelen in de geest van de Omgevingswet.</p> <p>Baten (operationele doelen)</p> <p>Eind 2018 heeft 80% v.d. medewerkers een gelijk kennisniveau m.b.t. de Omgevingswet, heeft de raad de Programmavisie Omgevingswet vastgesteld, ligt er een programmaplan 2019-2020 op basis van de opgedane kennis en ervaring en gebaseerd op de Programmavisie, is er voldoende capaciteit vrijgemaakt voor de uitvoering van de benodigde activiteiten en projecten en wordt door het bestuur en de directie prioriteit gegeven aan de invoering van de Omgevingswet (het programma)</p>	<p>Belanghebbenden <i>(issues en daarbij behorende stakeholders)</i></p> <p>Issues: participatie, ICT, Programmavisie invoering Omgevingswet, coalitieakkoord.</p> <p>Meest relevante stakeholders voor 2018: Medewerkers WODV, college, gemeenteraad²</p> <p>Resultaten (projecten 2018)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bepalen bestuurlijke ambities (dit project loopt vanuit 2017 door in 2018) <p>Mogelijke projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buurgemeenten (samenwerking) - Omgevingsprogramma/ omgevingswaarde (bouwstenen om hiertoe te komen) - Omgevingsvergunning (verbetervoorstellen) - Integraal werken 	<p>Afbakening <i>(Wat niet binnen het programma valt)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Activiteiten of projecten die vanuit andere programma's worden opgepakt en activiteiten/projecten die geen ruimtelijke vertaling krijgen denk aan het subsidiebeleid, beleid sociaal domein. (wel wordt waar nodig de verbinding gezocht) ➤ Visievorming in de breedste zin van het wordt op gebied van burger en overheidsparticipatie Het programma gaat alleen over de participatie binnen de Omgevingswet en zoekt verbinding met de taskforce participatie ➤ Voorbereiden van de bouwsector over de toekomst met de Omgevingswet ➤ Binnen de looptijd van het programma wordt geen omgevingsplan vastgesteld ➤ Het opstellen van een Omgevingsvisie wordt wel gestart, maar niet zeker is of deze binnen de looptijd van het programma wordt vastgesteld ➤ Het nieuwe werken, organisatiebreed digitaliseren vallen niet onder het programma maar hebben wel raakvlakken
<p>Randvoorwaarden <i>(niet beïnvloedbare aspecten waarbinnen het programma wel mee gewerkt wordt)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Omgevingswet met bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur en regelingen (en de eventuele verdere vertraging in het proces), privacy wetgeving; ➤ Visievorming hogere overheden (provincie, rijk), afstemming en samenspraak kan door de overheden wel geïntieerd worden; ➤ Structuur van de WODV, Concernplan WODV, begroting van de WODV en gemeente; ➤ De landelijke voorwaarden en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet; ➤ Bouwsector, hoe zij omgaan met de invoering van deze wet; ➤ De mate van transparantie (toegankelijkheid van informatie) 	<p>Middelen <i>(mensen, tijd en geld)</i></p> <p>Voor 2018 is in de begroting 2018 van Wassenaar een bedrag van € 350.000 in een voorziening gezet. Verwachte kosten 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van de Hart van Holland. Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 (Z/17/006330, intern 17760/2 en Z/17/006330 intern 17681/2) € 25.000 • Extern advies/ondersteuning € 9.500 • Budget aan de WODV (voor benodigde extra capaciteit 1970uur) € 150.631 	<p>Organisatie <i>(programmastructuur en rollen)</i></p> <p>Bestuurlijk opdrachtgever: college Wassenaar Ambtelijk opdrachtgever: directeur WODV Gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever: leidinggevende team strategie, control & ontwikkeling (SCO) Programmamanager: medewerker SCO</p> <p>Structuur: bestuurlijke stuurgroep, programmteam, projectteams, sponsorgroep en portfoliomanagement</p>		

¹ Het project Dorpsvallen loopt in 2018 door. Bij dit project worden inwoners en ondernemers actief bij betrokken. Dit project is geen onderdeel van dit programma, wel worden de leerervaringen uit het project gebruikt.

² www.omgevingswetloket.nl/cultuurverandering/

1. Waartoe?

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt 26 wetten, 120 Algemene Maatregelen van Bestuur en 120 Ministeriële regelingen die gericht zijn op de omgeving. Bij het opstellen van deze wet zijn door het Rijk de volgende uitgangspunten gehanteerd: minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven, lokaal maatwerk en vertrouwen.

Doelen Omgevingswet

De Omgevingswet kent als motto '*ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit*'. Dit motto is vertaald in twee maatschappelijke doelen:

Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit

Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies

Om deze doelen te bereiken kent de wet vier verbeterdoelen:

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL De 4 verbeteringen

Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. Het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Veranderopgaven

De komst van de Omgevingswet brengt voor onder andere de decentrale overheden drie veranderopgaven met zich mee:

- Juridische opgave: invulling geven aan en werken met de kerninstrumenten uit de wet;
- Digitale opgave: aansluiten op het digitaal stelsel Omgevingswet en vervolgens ontsluiten van informatie via dit kanaal;
- Opgave om anders te (gaan) werken.

Dit alles vraagt van gemeenten om na te denken over de ambitie die zij hebben met deze wet. Afhankelijk van de ambitie en de manier waarop de gemeente nu al werkt zal in meer of mindere mate een andere manier van werken nodig zijn.

Werken in een programma³

De veranderopgave is complex, omdat de wet nog niet van kracht is, op rijksniveau nog druk wordt gewerkt aan aanvullende wetgeving en de digitale opgave nog veel onduidelijkheden/onzekerheden bevat. Daarnaast is het afhankelijk van de manier waarop de gemeente met deze transitie om wil gaan hoeveel verandering in de manier van (samen)werken op bestuurlijk & ambtelijk niveau nodig is en wat dit voor de samenleving betekent. De implementatie van de wet vraagt tijd. De tijd tot aan de inwerkingtreding van de wet moet dan ook benut worden om te werken aan deze opgave, zowel intern (bestuurlijk en ambtelijk) als samen met de inwoners, bedrijven en instellingen.

De gemeenteraad van Wassenaar heeft nog geen definitieve richtinggevende uitspraken gedaan over de manier waarop zij de wet willen implementeren. Bovendien is er binnen de gemeente (bestuurlijk en in de samenleving) en de werkorganisatie Duivenvoorde (verder WODV) nog onvoldoende kennis en bewustzijn om effectief te starten met de implementatie van deze wet.

Om al deze redenen is in 2017 bewust gekozen voor een (flexibele) route door te werken met een programma⁴.

1.2 Context

Het college heeft hiervoor op 27 juni 2017 het *Programma Startplan invoering Omgevingswet 2017* (verder programma startplan) vastgesteld.

In het eerste jaar (2017) van het *Programma invoering Omgevingswet* zijn de activiteiten en projecten uit het programma startplan uitgevoerd. De activiteiten en projecten leverden een bijdrage aan het creëren van bewustzijn en vergroten van de kennis over de Omgevingswet.

Het programmatisch werken kent vier stadia: oriëntatie, opbouw, effectuering en afbouw. Het *Programma invoering Omgevingswet* is in een opbouwstadium. Dit stadium kenmerkt zich vooral in verkennende en verdiepende analyses, vergroten van kennis, bewustwording en bestuurlijk bepalen van de ambities in kader van de invoering Omgevingswet.

Bestuurlijke focus in 2017

Bestuurlijk lag de focus in 2017 op het door de raad bepalen van de bestuurlijke ambities over de invoering Omgevingswet (project bestuurlijke ambitiebepaling invoering Omgevingswet). Dit heeft in februari 2018 geresulteerd in een concept ambitedocument met de titel "Programmavisie invoering Omgevingswet" (verder concept Programmavisie). Na de gemeenteraadsverkiezingen zal het (gezamenlijk) proces – samen met de gemeenteraad van Voorschoten - om te komen tot definitieve ambities worden voortgezet. In het proces is aandacht voor nieuwe raadsleden met een eventuele informatieachterstand. Het project bestuurlijke ambities komt daarom in paragraaf 3.2 terug als project voor 2018.

Ambtelijke focus in 2017

Ambtelijk hebben we ingezet op een aantal verkennende analyses en een basistraining. Zo hebben ongeveer 150 medewerkers uit de WODV (naast de medewerkers RO) een basistraining Omgevingswet gevolgd, waardoor er een start is gemaakt met organisatiebrede bewustwording.

Enkele conclusies uit de in 2017 uitgevoerde verkennende analyses

Vanuit een verkennende stakeholdersanalyse is geconcludeerd dat we in het opbouwstadium vooral interngericht werken, waardoor de belangrijkste stakeholders in 2017 en 2018 medewerkers WODV, college en gemeenteraad zijn. Daarbij merken we wel op dat er vanuit de afdeling RO gewerkt wordt aan de pilot Dorpshaven. Deze pilot wordt uitgevoerd in de geest van de

---

³ Bij het opstellen van dit programmaplan is gebruik gemaakt van de methode en format uit het boek *Program Canvas – Samen naar de kern van je programma*, Theo v.d. Tak, Björn Prevaas en Hans Cremer (2016) en www.werkenaanprogrammas.nl

⁴ Een **programma** is het unieke en tijdelijk geheel van projecten en inspanningen dat beheerst en in onderlinge samenhang moet worden uitgevoerd om één of meer complexe strategische doelstellingen met minimale risico's en beperkte middelen te realiseren en dat niet past binnen de normale werkwijze van de permanente organisatie(s). (Bron: *De essenties van programmamanagement*, Helmuth Stoop Twynstra Gudde)

Omgevingswet. Dat betekent tevens dat inwoners en ondernemers actief worden betrokken. Dit traject valt echter niet onder het *Programma invoering Omgevingswet*. Natuurlijk maken we wel gebruik van de opgedane ervaringen en leerpunten in kader van de Omgevingswet.

Ook hebben we het project nulmetingen uitgevoerd. In een projectgroep met medewerkers van RO, OGB, PU en MO is een inventarisatie gemaakt van de huidige werkwijze om de fysieke leefomgeving te beheren en reguleren. Daarna is geanalyseerd welke producten en processen zullen veranderen onder de Omgevingswet. Deze veranderingen hangen tevens af van de ambities die de gemeenteraad heeft met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet (vaststelling van deze ambities vinden plaats na de zomer van 2018). Een aantal conclusies kunnen worden getrokken:

- er zijn beleidsvelden waar (op)nieuw beleid voor moet komen: water, bodem, milieu, gezondheid en veiligheid;
- het integrale thema 'duurzame ontwikkeling' moet in het beleid voor omgevingskwaliteit worden benoemd;
- voor het samenbrengen van al het relevante beleid dat een plek moet krijgen in een omgevingsvisie (en omgevingsplan) moeten we benoemen wat een "samenhangende benadering" is – dit gaat ook over integraal werken met elkaar en inwoners;
- bij de voorziene wijzigingen in werkwijze is er overlap met andere (lopende) projecten en programma's: zaakgericht werken, informatievoorziening, dienstverlening en participatie;
- het is belangrijk om ook de inwoners tijdig te informeren, voorbereiden en ondersteunen bij de komende wijzigingen.

1.3 Ambitie

Totdat de gemeenteraad ambities heeft vastgesteld over de invoering van de Omgevingswet hanteren we voor het Programma invoering Omgevingswet de ambitie:

"College van B&W, gemeenteraad en de medewerkers van de WODV werken omgevingsgericht, vanuit vertrouwen, vraaggedreven, waarbij de inwoner/het bedrijf centraal en het behoud van de fysieke leefomgeving centraal staan.

Daarbij is er aandacht voor de drie opgaven die de wet, zoals in hoofdstuk 1 al is genoemd, met zich meebrengen namelijk de juridische opgave, de digitale opgave en het anders gaan werken.

Door middel van dit programma wordt het mogelijk om te leren, experimenteren en uiteindelijk een andere manier van werken te hanteren. Voor de ambitie is het nodig om vooral te onderzoeken en te doen. De verwachting is dat door het uitvoeren van dit programma de kennis en ervaring zodanig is dat de WODV en het bestuur van de gemeente Wassenaar vanaf 1 januari 2021 voldoende kennis en tools hebben om de wet daadwerkelijk uit te kunnen voeren. Dat betekent niet dat de daadwerkelijke vulling van alle kerninstrumenten op 1 januari 2021 gereed zijn en dat er geen verdere doorontwikkeling in de manier van werken nodig is. Immers we blijven ervaringen opdoen en de samenleving kan komende de jaren ook iets anders van ons gaan vragen. Daar moeten we op in kunnen spelen.

2. Hoe?

2.1 Doelen

Het strategisch doel van dit programma is om ervoor te zorgen dat de organisatie – zowel bestuurlijk als ambtelijk – en de inwoners/bedrijven vanaf 1 januari 2021 meer kennis en tools hebben om te kunnen handelen in de geest van de Omgevingswet.

2.2 Strategie

De Omgevingswet gaat meer aansluiten op de ontwikkelingen in de samenleving en geeft medewerkers en bestuur van de gemeente meer ruimte om hier op in te kunnen spelen en ontwikkelingen in samenhang te zien, te beoordelen en samen met inwoners en bedrijven te

werken aan gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Daarbij heeft iedereen – bij het uitvoeren van activiteiten - voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Om de veranderingen - zoals ook verwoord in het strategisch doel en ambitie – te bewerkstelligen zetten we de verandering getrapd in. We maken hierbij gebruik van de methode zoals bij het Omgevingswetloket⁵ is beschreven. Zij hanteren vier stappen om te komen tot de gewenste verandering: leren, ervaren, verankeren van structuren en vervolgens verankeren in werkcultuur.

Leren (2018, 2019)

Hieronder vallen de activiteiten en projecten die de bewustwording en kennis vergroten van alle medewerkers (organisatiebreed) en bestuurders die te maken krijgen met de Omgevingswet. Het gaat daarbij om activiteiten en projecten die leiden tot het halen van de in paragraaf 1.3 genoemde ambitie. Na vaststelling van de bestuurlijke ambities door de gemeenteraad zullen ook activiteiten worden ingezet die de bewustwording en kennis over de Omgevingswet bij inwoners en bedrijven vergroten.

Ervaren (2018, 2019)

Met de opgedane kennis moet ook gewerkt worden. Zo leren we wat wel of niet voor deze gemeente werkt. Dit doen we in 2018 nog voornamelijk intern (waar mogelijk al wel met ketenpartners zoals GGD, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, buurgemeenten) met uitzondering van het project Dorpshaven, maar zal na vaststelling van de bestuurlijke ambities worden uitgebreid in trajecten samen met inwoners en bedrijven. Deze ervaringen gebruiken we vervolgens ook om dit in de organisatie in te bedden.

Verankeren in structuren (2019, 2020)

Vanuit de opgedane ervaringen (ervaringen en kennis vanuit projecten en activiteiten die we in 2017, 2018, 2019 en deels in 2020 hebben gedaan) weten we wat werkt en wat nodig is om op 1 januari 2021 met de wet te kunnen werken. We zorgen dat dit ook in de structuren zo makkelijk mogelijk wordt geregeld. Daarmee kunnen we bijvoorbeeld zorgen voor een makkelijke uitwisseling van informatie tussen afdelingen en met ketenpartners.

Verankeren op de werkvloer (2020)

Een andere manier van werken volledig doorvoeren kan alleen als ook bestuurlijk duidelijke uitspraken worden gedaan over onder andere de manier waarop de gemeente integraal wil gaan werken in kader van beleid en uitvoering, hoe we gaan samenwerken (lokaal met onze inwoners en regionaal met onze ketenpartners en buurgemeenten), de manier waarop we willen participeren met onze inwoners en bedrijven. Het Omgevingswetloket geeft bij deze stap als voorbeeld dat het college een beleidsregel opstelt die bepaalt dat alle beleidsterreinen in de gemeente vanaf dat moment een verplichte basis in de Omgevingsvisie hebben. Een nota accommodatiebeleid, verkeersbeleid, sociaal beleid, etc. mag dus alleen opgesteld worden als hiervoor een basis ligt in de omgevingsvisie.

We merken verder op dat het proces van leren, ervaren, verankeren in structuren en verankeren op de werkvloer een continu proces is. Tot en met 2029 zullen we naar verwachting in het kader van de Omgevingswet steeds meer ervaring en kennis opdoen. De verwachting is echter dat na 1 januari 2021 er binnen de werkorganisatie, onze inwoners en bedrijven voldoende kennis en tools zijn om met de Omgevingswet te werken. Nieuwe ontwikkelingen kunnen vervolgens via de lijnorganisatie worden opgepakt (aan de hand van de plan-do-check-act cyclus).

---

⁵ www.omgevingswetloket.nl/cultuurverandering/

2.3 Belanghebbenden

Issues

Rond het programma spelen verschillende issues namelijk:

- **Programmavisie invoering Omgevingswet:**
De gemeenteraad heeft gewerkt aan de Programmavisie invoering Omgevingswet, deze is echter nog niet definitief vastgesteld. De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 maken, dat dit traject tussen februari en april 2018 stilligt. Met de nieuwe raad wordt het traject weer opgepakt en het is de verwachting dat net na de zomer de richtinggevende uitspraken van de raad bekend zijn en het programma haar ambitie en doelen daarop kan afstemmen.
- **Burger- en overheidsparticipatie:**
Binnen de gemeente Wassenaar heeft participatie de aandacht. Het college heeft de WODV de opdracht gegeven om dit onderwerp op te pakken en in ieder geval na te gaan hoe we het bestaand beleid kunnen doorontwikkelen en inbedden in de organisatie. Daarnaast is de vraag op welke manier we met initiatieven van inwoners dan wel bedrijven om moeten gaan en welke rol de gemeente daarin pakt. De Omgevingswet vraagt van ons om er ook over na te denken. Dat maakt het heel belangrijk om bij inwerkingtreding van de Taskforce participatie vanuit het programma de verbinding te zoeken.
- **Coalitieakkoord:**
Na de verkiezingen komt er een nieuw coalitieakkoord. Het is op dit moment niet te voorspellen wat daarin komt te staan en in hoeverre de Omgevingswet als één van de prioriteiten wordt neergezet. De invoering van de Omgevingswet is aangedragen als onderwerp voor de overdracht aan het nieuwe college en raad.
- **ICT:**
De landelijke ontwikkelingen rondom het digitaal stelsel Omgevingswet gaan niet snel. Er is nog veel onduidelijk. Daardoor is het voor gemeenten nog erg lastig om voorbereidingen te treffen voor de aansluiting en ontsluiting van informatie op een centraal systeem. Het is ook niet duidelijk wanneer het rijk meer bekend kan maken over de voorwaarden en de termijn waarop alles geregeld moet zijn. De landelijke ontwikkelingen worden gevolgd om zo tijdig in te kunnen spelen.

Belangrijkste stakeholders in 2018

Als we naar de ambitie, strategische doelen en de eerder genoemde issues kijken dan zijn onze belangrijkste stakeholders voor 2018 de gemeenteraad, het college van B&W, de gemeente Voorschoten met wie we de invoering Omgevingswet hebben opgepakt en de medewerkers van de WODV.

Na vaststelling van de Programmavisie invoering Omgevingswet wordt een start worden gemaakt met het informeren van inwoners en bedrijven over de Omgevingswet.

Wel moet opgemerkt worden dat de pilot Dorpshaven loopt, waar inwoners en ondernemers actief worden betrokken.

3. Wat?

3.1 Baten

Met de term baten wordt hier de concretisering van de strategische doelen bedoeld. De concretisering hebben we beperkt tot het jaar 2018. Aan het eind van dit jaar willen we de volgende doelen hebben behaald:

- I. 80% van de relevante medewerkers⁶ van de WODV heeft tenminste een basis kennisniveau met betrekking tot de Omgevingswet en ze weten waarvoor ze aan de lat staan;
- II. heeft de gemeenteraad een Programmavisie invoering Omgevingswet vastgesteld;
- III. is een programmaplan 2019-2020 opgesteld aan de hand van de Programmavisie en de inzichten die we opdoen op basis van de projecten en activiteiten die in 2018 worden uitgevoerd;
- IV. er wordt prioriteit gegeven aan de invoering van de Omgevingswet door het bestuur van de gemeente en de directie van de WODV;
- V. er is voldoende capaciteit aanwezig om de activiteiten en projecten vanuit het programmaplan 2019-2020 uit te voeren.

In paragrafen 3.2 *inspanningen en resultaten* staan de activiteiten en projecten benoemd die aan deze doelen bijdragen. De activiteiten en projecten hebben we onderverdeeld in 5 thema's:

- A. Programmamanagement Omgevingswet
- B. Regionale samenwerking
- C. Kerninstrumenten
- D. Informatie en dienstverlening
- E. Organisatie

---

⁶ Beleidsadviseurs, vergunningverleners, toezichthouders, projectleiders en ondersteunende medewerkers die met de Omgevingswet moeten werken.

3.2 Inspanningen en resultaten

Onder inspanningen worden hier activiteiten bedoeld onder resultaten de (deel)projecten, die bijdragen aan de operationele doelen en daarmee ook aan het strategische doel. Let op: het gaat bij de bepaling van de verwachte capaciteit om de extra uren die nodig zijn vanuit de WODV om de activiteiten/projecten op te kunnen pakken. Dit valt dus niet binnen de reguliere werkzaamheden en uren van de medewerkers. De uren van de programmamanager zijn onder de tabellen geplaatst.

A. Programmamanagement Omgevingswet						
Inspanningen (activiteiten) en resultaten (projecten)	Draagt bij aan operationeel doel (baten)	Beoogd resultaat	Hoe	Wanneer	Verwacht benodigde capaciteit (let op: in de lijst zijn de totale uren opgenomen, dus voor Voorschoten en Wassenaar samen)	Verwacht benodigd budget (totaal benodigd budget en daarna het aandeel voor gemeente Wassenaar is opgenomen)
A1 Programmaplan 2019-2020 <i>inspanning</i>	III, IV, V	Een door het college vastgesteld programmaplan	Een aantal bijeenkomsten met de sponsorgroep en teamleiders om te komen tot het plan, bespreking in het MT en vaststelling in het college	Start sept 2018 Vaststelling in december 2018 Nov-dec 2018	Teamleiders: 1 sessie van 2 uur Sponsorgroep (elk lid): 3 sessies van elk 2 uur Benodigde capaciteit: 84 uur	-
A2 Programmamonitoring <i>inspanning</i>	I t/m V	Elk kwartaal een rapportage aan de stuurgroep en het college. Aan MT/DT voor wat betreft de capaciteit om zo tijdig bij te kunnen sturen	De rapportages worden in het programmateam opgesteld en via de bestuurlijke stuurgroep aan de colleges gestuurd met advies over bijsturing als dat nodig is	Elk kwartaal (dit onderdeel loopt door vanuit 2017)	4 kwartalen, 7 programmateamleden, Per programmateamlid per rapportage gemiddeld 3 uur Benodigde capaciteit: 84 uur	-
A3	III, IV, V	Inzicht in de gemaakte	Teksten aanleveren voor	Planning P&C	<i>Reguliere uren</i>	-

Omgevingswet in P&C producten <i>inspanning</i>		kosten via de P&C cyclus en de eventuele bijsturing (verantwoording), de Omgevingswet is opgenomen in de P&C producten	de P&C producten en hier meeliften op de planning vanuit de afdeling FFJ		<i>financieel consultant en de uren van de programma-manager</i>	
A4 Coalitieakkoord <i>inspanning</i>	II, III, IV	In het akkoord is de Omgevingswet als grote opgave voor de gemeente opgenomen	Een bijdrage leveren bij de overdrachtdossiers	Eerste kwartaal 2018	<i>Uren van de programma-manager</i>	-
A5 Bestuurlijke ambities <i>resultaat</i>	II, III en IV	Een door de raad vastgestelde Programmavisie invoering Omgevingswet met daarin heldere ambities en richtinggevende uitspraken.	Bijeenkomsten met de raad en vaststelling van het document door de raad De voortgang wordt met de werkorganisatie gedeeld. Over de vorm wordt nog nagedacht.	(in 2017 gestart en loopt door in 2018) t/m 3 ^e kwartaal 2018	Projectleider gemiddeld 6 uur per week (uitgaande van 29 weken (= t/m vaststelling ambities) Totaal voor de projectleider 174 uur Totaal voor de projectleden: 150 uur	Totaal geschatte kosten: € 15.000 Aandeel Wassenaar: € 7.500
B. Regionale samenwerking						
Activiteit	Draagt bij aan operationeel doel (baten)	Beoogd resultaat	Hoe	Wanneer	Verwacht benodigde capaciteit	Verwacht benodigd budget
B1 Bestuurlijke strategie samenwerking ketenpartners <i>inspanning</i>	III	Vastgestelde strategie	Meewerken binnen de regionale verbanden die om een strategie vragen, of waar dit onderwerp is geagendeerd (regio Haaglanden)	2018 (dit onderdeel loopt door vanuit 2017)	32 uur	-
B2 Regionale deelname	I en III	Leerervaringen gebruiken in de lokale	Ambtelijke participatie in regionale project en/of	2018	72 uur	N.B. <i>In kader van Hart</i>

Omgevingswet <i>inspanning</i>		projecten en activiteiten binnen het programma	wergroepen Verwachting voor 2018: 3 werkgroepen die starten, elk met ongeveer 6 bijeenkomsten en per bijeenkomst 4 uur nodig (voorbereiding, bijwonen bijeenkomsten, evt. uitwerken)			van Holland Regionale agenda Omgevingsvisie 2040 wordt een bijdrage geleverd door Wassenaar vanuit de Voorziening Omgevingswet circa € 25.000
B3 Regionale advisering <i>inspanning</i>	I, II en III	Door meer integrale afstemming van beleid en proces op het onderwerp Omgevingswet (om grote beleidsverschillen op grensgebieden van gemeenten te voorkomen) komen tot één advies per regionaal vraagstuk aan de coördinerende wethouder en om ambtelijk op eenzelfde wijze het lokaal perspectief in de verschillende werk- en projectgroepen te behartigen	Medewerkers WODV, die deelnemen aan verschillende projectgroepen Omgevingswet stemmen integraal af (in ieder geval aanspreekpunt van Hart van Holland, projectleider Omgevingswet en Programmamanager, waar nodig aangevuld met medewerker(s) die deelneemt/deelnemen aan een van de regionale werkgroepen met een thema gerelateerd aan de Omgevingswet. Hier zit de link met onderdeel B1 en B2	Start april 2018	(2,5 u per sessie, 10 sessie verdeeld over het jaar, 3 deelnemers naast de programma-manager) Benodigde capaciteit: 75 uur	-
B4 Buurgemeenten samenwerking <i>resultaat</i>	I en III	Inzicht en advies over de manier waarop we kunnen/moeten samenwerken met directe buurgemeenten los van de al bestaande regionale samenwerkingsverband en bij invulling van de	Projectgroep die ook informatie uit de directe buurgemeenten ophaalt, in gesprek gaat en aan de hand hiervan een advies opstelt.	Start project april 2018	Hiervoor komt een apart projectplan met capaciteit uitvraag per afdeling	Wordt in het projectplan meegenomen indien er budget nodig is, vooralsnog wordt verwacht hier geen budget uit de voorziening nodig

		kerninstrumenten				te hebben.
B5 Intergemeentelijke relaties/netwerken <i>inspanning</i>	I en III	Kennis en competenties opbouwen binnen de werkorganisatie, delen en uitwisselen van informatie met externe organisaties	Continueren (en eventueel intensiveren) van deelname aan de verschillende netwerken en deze informatie intern te delen	2018 (dit onderdeel loopt door vanuit 2017)	Valt binnen de huidige capaciteit van de WODV	
C. Kerninstrumenten						
Activiteit	Draagt bij aan operationeel doel (baten)	Beoogd resultaat	Hoe	Wanneer	Verwacht benodigde capaciteit	Verwacht benodigd budget
C1 Omgevingsvisie <i>inspanning</i>	I, III, IV en V	Een overzicht van de benodigde inhoudelijke verdieping, verbreding en aanvullingen in relatie tot de eisen en verbeterdoelen van de omgevingswet; Mogelijke scenario's hoe deze opgave aan te pakken.	een inhoudelijke analyse van de huidige structuurvisie en t.b.v. scenario's voor Plan van Aanpak omgevingsvisie – mede op basis van extern advies	Eerste kwartaal 2018	ca. 124 uur van medewerkers RO, OGB en MO	Totaal geschatte kosten: € 4.000 Aandeel Wassenaar € 2.000
C2 Omgevingsvisie <i>inspanning</i>	I, III, IV en V	Een voorstel voor mogelijke vervolgstappen die volgen uit het advies van C1	Integrale werkgroep die het advies van C1 uitwerkt tot een binnen de WODV afgestemd en gedragen plan van aanpak voor vervolgstappen (Denk bijvoorbeeld aan een gebiedsgerichte uitwerking vanuit de structuurvisie als project uit te voeren om te leren en experimenteren).	mrt-apr 2018	Ca. 74 uur	-
C3 Omgevingsvisie <i>inspanning</i>	I, III, IV en V	Voorstellen voor inhoudelijke structurering van beleidsvelden, omgevingsaspecten en	Integrale werkgroep die vanuit de resultaten van C1 en C2 een verkenning doet voor inhoudelijke structurering van	2 ^e / 3 ^e kwartaal 2018	ca. 276 uur van medewerkers RO, MO, OGB, PU	n.t.b.

		integrale thema's	leefomgevingsaspecten.			
C4 Omgevingsvisie <i>inspanning</i>	I, III, IV en V	Verkenning toepassingen sturingsfilosofie	Integrale werkgroep die vanuit de resultaten van C1 en C2 (en in samenhang met A5!) een verkenning doet m.b.t. toepassingsmogelijkheden sturingsfilosofie	3 ^e / 4 ^e kwartaal 2018	ca. 144 uur van medewerkers RO, MO, OGB, PU, SCO, FFJ	n.t.b
C5 Omgevingsprogramma/ omgevingswaarde <i>resultaat</i>	I, III, IV en V	Inzicht in de noodzakelijke resp. mogelijke toepassingen van omgevingswaarden en voorstellen voor mogelijke vervolgstappen vanuit deze verworven inzichten	Deels op basis van de analyse omgevingsvisie (C1& C2) en deels door een analyse door een groep medewerkers; mede a.d.h.v. literatuurstudie, cursussen e/o (regionale) kenniskringen	2 ^e t/m 4 ^e kwartaal 2018	In het projectplan volgt een gespecificeerde uitvraag van capaciteit per afdeling	Wordt meegenomen in het nog op te stellen projectplan
C6 Omgevingsplan <i>inspanning</i>	I, III, IV en V	Aandachtspunten, lessen en nieuwe inzichten onderkennen vanuit de lopende pilotprojecten (denk aan Dorpshaven en Segaar) en breed ontsluiten voor de WODV, gemeenteraden en colleges	Door middel van actief en gerichte analyse en evaluatie van de lopende pilotprojecten door middel van bijvoorbeeld workshops, presentaties, discussiebijeenkomsten	2 ^e t/m 4 ^e kwartaal 2018	o.b.v. alleen reguliere evaluatie en terugkoppeling ca. 104 uur (per pilotproject 52u), medewerkers van RO (OGB) en PU	-
C7 Omgevingsvergunning <i>resultaat</i>	I, III, IV en V	Concrete voorstellen voor verbeterdoelen m.b.t. het vergunningsproces; inhoudelijk procesmatig, organisatorisch en qua fasering. Uiteindelijke inbedding in de lijnactiviteiten.	Met een breed geformeerde groep medewerkers (en waar nodig ketenpartners) voortbouwen op bestaande procesafspraken EN ingezette verbetertrajecten (IAO)	2 ^e en 3 ^e kwartaal	Uren uitvraag volgt in een projectplan	In het projectplan worden eventuele kosten zichtbaar gemaakt.

		Tevens is inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zijn m.b.t. de leges.				
C8 Beleed in relatie tot de Omgevingswet <i>inspanning</i>	I, III en IV	Overzicht met organisatiebreed het beleid dat op de planning staat en hoe deze zich verhoudt tot de komst van de Omgevingswet	Een werkgroep gaat inventariseren welke beleidsdocumenten tot en met 2020 moeten worden geactualiseerd en hoe deze zich tot de Omgevingswet verhouden	2 ^e en 3 ^e kwartaal	Verwachting is dat de inzet gelijk is aan C3, dus ca. 276 uur van medewerkers RO, MO, OGB, PU let op er is een samenhang met C1 en C3	-
D. Informatie en dienstverlening						
Activiteit	Draagt bij aan operationeel doel (baten)	Beoogd resultaat	Hoe	Wanneer	Verwacht benodigde capaciteit	Verwacht benodigd budget
D1 Digitale optimalisering <i>inspanning</i>	III, IV	Inventarisatie en rangschikking van stappen die: <ul style="list-style-type: none"> o voor het DSO noodzakelijk zijn; o voor DSO/Ow zeer wenselijk zijn; o nu al gemaakt kunnen worden (onafhankelijk van de uitwerkingsdetails van het DSO) o instructies hoe de inhoudelijke input moet worden aangeleverd 	Een groep direct betrokken medewerkers onderzoeken/inventariseren en welke stappen genomen moeten worden	2 ^e kwartaal	Ca. 80 uur	-
D2 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	III, IV	Delen van de informatie en indien nodig benoemen van activiteiten/projecten	Volgen informatie op internet, gaan naar werksessies die o.a. door de VNG worden	2018 (dit onderdeel loopt door vanuit 2017)	Gemiddeld 2 uur per week per medewerker die zich bezig houdt	-

<i>Inspanning</i>		die nodig zijn in kader van DSO	georganiseerd, deelname aan regionale werkgroepen		met het DSO (1 PU en 1 POI) uitgaande van 29 wk Benodigde capaciteit: 116 uur	
D3 Zaakgericht werken <i>inspanning</i>	III, IV	Overzicht wat we hebben, wat nodig is en wat we nog moeten doen	Verkennde analyse (er is mogelijk samenhang met onderdeel C kerninstrumenten)	3 ^e kwartaal 2018	Ca. 80u	-
D4 Participatie <i>Inspanning</i>	III, IV	Aandachtspunten, lessen en nieuwe inzichten onderkennen vanuit de eigen participatietrajecten, weten hoe andere gemeenten ermee omgaan en deze ook delen binnen de WODV en met bestuurders	Door middel van actief en gerichte analyse en evaluatie van de pilotprojecten en beleidstrajecten waar participatie heeft plaatsgevonden d.m.v bijvoorbeeld workshops, presentaties, discussiebijeenkomsten, voorbeelden uit andere gemeenten evt. door bezoek aan andere gemeenten.	3 ^e en 4 ^e kwartaal 2018	100u	-
D5 Informereren samenleving <i>inspanning</i>	I	Een communicatieplan met een kernboodschap	Opstellen van een communicatieplan aan de hand van een krachtveldanalyse. Daarbij de bestuurlijke ambities in acht nemend	3 ^e kwartaal 2018	150u communicatieadviseur In samenspraak met de programmamanager	Voor het opstellen van het plan zelf is geen budget nodig. <i>In het communicatieplan kan budget worden opgenomen.</i>
E. Organisatie						
Activiteit	Draagt bij aan operationeel doel (baten)	Beoogd resultaat	Hoe	Wanneer	Verwacht benodigde capaciteit	Verwacht benodigd budget
E1 Kennis op orde	I	<ul style="list-style-type: none"> Medewerkers hebben de kennis 	Verdiepingscursussen, interactieve sessies,	2018 (doorlopend)	verwachting 200 medewerkers	Verzoek dit binnen bestaand

<i>inspanning</i>		<p>en tools van de Omgevingswet om te kunnen meewerken aan de hiermee samenhangende verandertrajecten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afdelingsspecifiek is er voorlichting gegeven en de Omgevingswet geagendeerd. • Er is een eenduidige omschrijving wat het basis kennisniveau is. 	<p>organiseren dag van de Omgeving met workshops, themanummer Omgevingswet in studio Duivenvoorde, sponsorgroepleden vertellen op een andere afdeling dan de eigen afdeling wat de Omgevingswet kan betekenen.</p>		<p>hebben een training of workshop gedaan a 3u voor de sessie: in het najaar moet 600u worden vrijgemaakt (valt binnen reguliere WODV uren)</p>	<p>(opleidings)budget van de WODV op te pakken.</p>
E2 Interne communicatie <i>inspanning</i>	I	<p>Medewerkers zijn geïnformeerd over de Omgevingswet, over de stand van zaken van het implementatietraject en weten wat de wet voor hen kan betekenen</p>	<p>Intranet Pepper, communicatieve positionering van het programma (vb. banners, posters, factsheets), workshops/trainingen, inzet en rol sponsorgroep OW intensiveren en optimaliseren</p>	2018 doorlopend	<p>Per programmteamlid gemiddeld een uur per kwartaal (vooral nieuwsbrief en intranet)</p>	<p>Evt. workshops en trainingen bekostigen uit het opleidingsbudget, zie E1</p>
E3 Integraal werken <i>resultaat</i>	I, III en IV	<p><i>Een overzicht met de verschillende mogelijkheden inclusief de manier waarop we nu werken</i></p> <p>Draagvlak voor integraal werken is vergroot, er is eenzelfde beeld onder medewerkers voor wat betreft integraal werken onder de</p>	<p>Oefenen met diversie manieren van integraal werken, zoveel mogelijk in de vorm van (kleine) experimenten. Voor zover mogelijk binnen lopende projecten.</p> <p><i>Er kan eventueel gebruik worden gemaakt van een externe expert op het gebied van integraal werken</i></p>	Eerste helft 2018	<p>Volgt in een projectplan</p>	<p>Volgt in een projectplan</p>

		Omgevingswet en inzicht in de geschikte werkvormen voor de verschillende processen/situaties.				
--	--	---	--	--	--	--

Binnen het programma is een programmaondersteuner nodig, die onder andere de organisatie van bijeenkomsten kan regelen, verslagen van de verschillende overleggen kan uitwerken, overleggen kan inplannen en andere ondersteunende werkzaamheden kan uitvoeren. In 2017 werd dit door programmamanagerleden inclusief de programmamanager opgepakt. Dit was mogelijk vanwege de beperkte hoeveelheid activiteiten en projecten. Verwachte benodigde capaciteit voor 2018: *152 uur* (gemiddeld 4 uur per week, 38 weken t/m dec 2018)

De uren van de programmamanager zijn 28 uur per week voor Voorschoten en Wassenaar samen (*1052 uur*)

Totale capaciteitsvraag inclusief de uren opgenomen in hoofdstuk 5 (uren voor Voorschoten en Wassenaar samen) 2018: 3940

(let op nog niet alle projecten hebben een capaciteitsraming, hiervoor worden aparte projectplannen opgesteld)

4. Wat niet?

4.1 Ongewenste effecten

De invoering van de Omgevingswet vraagt naast de digitale en juridische opgave om een andere manier van werken. We hebben het dan over meer integraal werken, meer gebiedsgericht werken, meer regionaal samenwerken en meer met de samenleving samenwerken. Het programma beoogt deze verandering te laten plaatsvinden. Dit kan echter tot weerstand leiden bij bestuurders, medewerkers en zelfs inwoners/bedrijven.

De Omgevingswet wil het mogelijk maken dat er meer initiatieven vanuit de samenleving mogelijk worden en niet stagneren door de onduidelijkheid van regels. Het beter informeren over de Omgevingswet en samenwerken met inwoners en bedrijven aan een Omgevingsvisie en Omgevingsplan kan leiden tot meer initiatieven die bij de gemeente binnenkomen. De kans bestaat dat de WODV hier nog niet klaar voor is.

Deze veranderingen kunnen er tevens toe leiden dat de WODV overbelast raakt, waardoor de dienstverlening vermindert.

Als de veranderingen niet goed op de werkvloer worden verankerd dan kan het gevoel ontstaan dat er veel moeite voor niets in het programma is gestopt. Dat het alleen maar een excuus was om andere urgente activiteiten uit te stellen en de nieuwe wetgeving alleen maar *oude wijn in nieuwe zakken is*. Dit alles kan weer leiden tot ontevredenheid in het programmatisch oppakken van dit soort opgaven.

Een ander effect kan zijn dat de financiële middelen uiteindelijk door de komst van de wet en de doorgevoerde veranderingen leiden tot onevenredige verdelingen in de financiële middelen.

4.2 Afbakening

Binnen het programma vallen niet:

- Activiteiten of projecten die vanuit andere programma's worden en activiteiten/projecten die geen ruimtelijke vertaling krijgen opgepakt (vb. subsidiebeleid). Wel wordt waar nodig de verbinding gezocht.
- Visievorming in de breedste zin van het woord op gebied van burger en overheidsparticipatie Het programma gaat alleen over de participatie binnen de Omgevingswet en zoekt verbinding met de taskforce participatie
- Voorbereiden van de bouwsector over de toekomst met de Omgevingswet
- Binnen de looptijd van het programma wordt geen omgevingsplan vastgesteld
- Het opstellen van een Omgevingsvisie wordt wel gestart, maar niet zeker is of deze binnen de looptijd van het programma wordt vastgesteld
- Het nieuwe werken, organisatiebreed digitaliseren vallen niet onder het programma maar hebben wel raakvlakken

Nogmaals benadrukken we dat het informeren en betrekken van inwoners en bedrijven bij de invoering van de Omgevingswet pas zal plaatsvinden na vaststelling van de Programmavisie invoering Omgevingswet door de raad. Uitzondering daarbij is de pilot Dorpshaven waar inwoners en ondernemers actief worden betrokken. De pilot is geen onderdeel van het programma, maar de leerervaringen worden wel meegenomen.

5. Wie?

5.1 Organisatie

Bestuurlijk opdrachtgever (BO): college van Wassenaar (in de bestuurlijke stuurgroep vertegenwoordigd door de coördinerend wethouder Omgevingswet)

Ambtelijk opdrachtgever (AO): directeur WODV

Gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever: leidinggevende van team Strategie, control & ontwikkeling (SCO)

Ambtelijk opdrachtnemer (AON): programmamanager (medewerker SCO)

Sponsorgroep

Deelnemers

Afvaardiging vanuit de verschillende afdelingen van de WODV

Doel en rol

Doel is om de integrale samenwerking te vergroten en meer bewustwording te creëren over de Omgevingswet. Dat doen we door de sponsorgroep te laten meedenken (raadplegen/adviseren) bij knelpunten binnen het programma of ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet die het programmateam of de leden van de sponsorgroep signaleren. Daarnaast worden in de sponsorgroep de behoeften van de afdelingen in kader van de Omgevingswet gedeeld. Met elkaar wordt nagegaan hoe op deze behoeften kan worden ingespeeld (meedoen, co-creëren). De sponsorgroep en het programmateam kunnen ook specifieke thema's agenderen en bespreken om te leren en de kennis te vergroten. De sponsorgroepleden zijn daarmee tevens ambassadeur van het programma.

Frequentie overleg

1 keer per 8 weken (gemiddeld 2 uur per overlegmoment per sponsorgroep lid)

(op basis van 8 bijeenkomsten en 10 leden: 160u voor Voorschoten en Wassenaar samen)

Programmamateam

Deelnemers

Projectleiders van lopende projecten, de strategisch communicatieadviseur, ad hoc de facilitators van de verschillende activiteiten en de programmamanager

Doel en rol

Doel is het vergroten van de bewustwording, bewaken van de samenhang tussen projecten, bewaken van de voortgang van projecten, delen van kansen en eventuele knelpunten en bepalen wat nodig is om het programma tot een succes te maken.

Het programmateam verzorgt advisering richting de bestuurlijke stuurgroep, rapporteert de voortgang aan de verschillende gremia, bepalen de overlap van projecten, zien van kansen en zijn ambassadeur van het programma.

Frequentie overleg

1 keer in de 3 weken (gemiddeld 4 uur per overleg per deelnemer, dit is inclusief voorbereidingstijd)

(op basis van 16 bijeenkomsten en 6 leden: 288u voor Voorschoten en Wassenaar samen)

Portfoliomanagement

Deelnemers

Afdelingshoofden en directeur.

Doel en rol

Portfoliomanagement is het op strategisch niveau managen van alle lopende programma's en projecten in samenhang met de lijnactiviteiten.

Deze rol wordt door het MT opgepakt. Het MT krijgt hierdoor meer inzicht in en maken ook afgewogen keuzes over:

- samenhang van projecten en programma's die binnen de werkorganisatie voor beide gemeenten worden uitgevoerd en hoe dit aansluit bij lijnactiviteiten;
- startmoment en stopmoment van programma's en projecten;

- de manier waarop programma's en projecten bijdragen aan de doelen gesteld in het coalitieprogramma van de gemeente en aan het A3 jaarplan van de werkorganisatie;
- de prioriteiten tussen projecten, programma's en lijnactiviteiten;
- de benodigde capaciteit en middelen (oud werken wordt vervangen door nieuw werken);
- beperking van het aantal projecten/programma's door deze te prioriteren en soms in de tijd weg te zetten;
- delen van ervaringen.

6. Waarbinnen?

6.1 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden geven de niet beïnvloedbare aspecten aan waar binnen het programma wel mee gewerkt wordt. De randvoorwaarden zijn:

- Omgevingswet met bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur en regelingen (en de eventuele verdere vertraging in het proces);
- Visievorming hogere overheden (provincie, rijk), afstemming en samenspraak kan door de overheden wel geïntieerd worden;
- Structuur van de WODV, Concernplan WODV, begroting van de WODV en gemeente;
- De landelijke voorwaarden en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- Bouwsector, hoe zij omgaat met de invoering van deze wet
- De mate van transparantie (toegankelijkheid van informatie)
- Privacy wetgeving

6.2 Kansen

Als we kijken naar de eerder genoemde ambitie en doelen dan kunnen we de volgende kansen als gewenste gebeurtenis omschrijven:

- De raadsverkiezingen (meer betrokkenheid raad)
- Landelijke ontwikkelingen (bijv. bruikbare handreikingen, rijk stelt extra geld beschikbaar voor de invoering)
- Digitalisering hoger in de prioritering en betere afstemming van digitaliseringsprojecten
- Ondernemers zijn veel verder (dan de gemeente denkt) met hun kennis en ervaring Omgevingswet
- Integraal werken en samenwerking (ambtelijk, bestuurlijk en samenleving) wordt versterkt en verbeterd
- Kennisniveau over de Omgevingswet is in de WODV op een gelijk niveau.

6.3 Bedreigingen

Naast kansen kunnen ook bedreigingen ontstaan voor het slagen van het programma. We omschrijven de bedreigingen met daarbij een inschatting van de kans dat het gebeurt en de impact dat deze bedreiging heeft op het slagen van het programma.

- Onduidelijke/te abstracte programmavisie waar de WODV niet uit de voeten kunnen (*kleine kans, grote impact*)
- Benodigde financiële middelen worden niet beschikbaar gesteld (*kleine kans, grote impact*)
- Uitstel van de wet op rijksniveau of afschaling landelijke ambities (*grote kans, kleine impact*)
- Door uitstel van de wet gaat het programma in de ijskast (*kleine kans, grote impact*)
- Nieuwe samenstelling, inzichten en ambities na verkiezingen zorgt voor minder harmonisatie (*grote kans, grote impact*)
- Kennisniveau binnen de WODV blijft ongelijk en bemoeilijkt integraal aan instrumenten werken (*grote kans, grote impact*)
- Benodigde middelen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet blijft onduidelijk (*grote kans, grote impact*)

7. Waarmee?

7.1 Middelen

Voor de periode 2018 t/m 2020 is budget gereserveerd van ruim 1 miljoen. Er is 672.000 in een bestemmingsreserve gestort en 350.000 in een voorziening in Wassenaar.

Naast geld is het ook nodig om voldoende capaciteit beschikbaar te stellen aan het programma om de kennis in de organisatie te borgen en tools te ontwikkelen voor de uitvoering van de wet vanaf 2021. In paragrafen 3.2 en 5.2 (uren sponsorgroep en programmateam) zijn benodigde extra capaciteit neergezet, waarbij uitgegaan wordt van het uitvoeren van de activiteiten voor de gemeente Voorschoten en Wassenaar gezamenlijk. Deze totale uren worden evenredig verdeeld over de beide gemeenten.

De verwachte bijdragen - dat vanuit Wassenaar nodig is - voor de uitvoering van het programmaplan 2018 zijn:

Onderdeel	Incidenteel benodigd budget
Uitwerken van de Hart van Holland. Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 (Z/17/006330, intern 17760/2 en Z/17/006330 intern 17681/2)	€ 25.000
Extern advies/ondersteuning	€ 9.500
Budget aan de WODV (voor benodigde extra capaciteit 1970 uur voor Wassenaar)	€ 150.631
Totaal	€ 185.131

De in deze paragraaf genoemde kosten betreffen de kosten voor 2018. Voor 2019 en 2020 is nog niet duidelijk welke kosten er gemaakt gaan worden. Aan de hand van de nog door de raad uit te spreken bestuurlijke ambities, de eventuele landelijke ontwikkelingen in kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en een vernieuwde versie van het VNG kostenmodel Omgevingswet wordt een programmaplan 2019-2020 opgesteld. Hierin worden vervolgens de verwachte kosten voor die jaren benoemd.